

6. Красножан Ж. Функції детермінологізованих лексем у художньому тексті. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2009. Вип. ІХ. С. 175–177.
7. Куньч З. Й. Співіснування детермінологізмів різних тематичних груп в художньому дискурсі. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. Том 32 (71). № 1. Ч. 1. 2021. С. 44–49.
8. Куньч З., Шаблій А. Медична термінологія в суспільно-політичному дискурсі (на прикладі статті Ліни Костенко «Україна як жертва і чинник глобалізації катастроф»). *Інформація, комунікація, суспільство 2020: Матеріали 9-ї Міжнародної наукової конференції ICS2020*. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. С. 136–137.
9. Теорія терміна: конкретизація лексико-семантичних парадигм: монографія / З. Й. Куньч, Г. В. Наконечна, О. Р. Микитюк, С. З. Булик-Верхола, Ю. В. Теглівець. Львів: Галицька видавнича спілка, 2018. 180 с.
10. Термінологічна актуалізація української мовної дійсності: монографія / І. Д. Фаріон, З. Й. Куньч, І. П. Васишин, О. Р. Микитюк, І. Б. Ментинська. Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2020. 232 с.
11. Українська реальність крізь призму терміна: монографія / З. Й. Куньч, І. Д. Фаріон, О. Р. Микитюк, Г. П. Городиловська, Л. В. Харчук. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2019. 232 с.
12. Універсальний словник української мови / укл. З. Й. Куньч. Тернопіль: Видавництво навчальної книги «Богдан». 2-ге вид. 2007. 847 с.

УДК 811.161.2'373.43:355.48(470+571:477)"2022"
DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.2.8>

ВІДОНІМНІ НОВОТВОРИ ЯК МОВНЕ ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

ONIM-BASED NEOLOGISMS AS LANGUAGE REFLECTION OF RUSSIAN-UKRAINIAN WAR

Кухарук Л.В.,
orcid.org/0000-0002-1736-173X
студентка II курсу магістратури
Інституту соціально-гуманітарного менеджменту
Національного університету «Острозька академія»

Українська мова – складна та динамічна система, яка постійно поповнюється новими словами, тому дослідження сучасної лексики є актуальним. Інтернет-середовище призвело до появи нових форм спілкування. Наявність виразних особливостей мережевої комунікації, глобальне поширення нових інформаційних технологій призводять до певних трансформацій мови. Доведено, що лексичний рівень змінюється швидше за інші. Російсько-українська війна стала потужним екстралінгвальним чинником, що вплинув на оновлення лексичного складу української мови. Особливістю розвитку лексичної системи української мови під час російсько-української війни стала поява багатьох відонімних новотворів. Мета статті – комплексний аналіз новотворів, твірною базою яких є оніми. У дослідженні проаналізовано теоретичні та практичні засади аналізу відонімних неологізмів. Особливу увагу приділено їх класифікації. Виділено тенденції появи відонімних новотворів. Проаналізовано семантику зафіксованих відонімних новотворів. Ґрунтовно проаналізовано особливості їхнього функціонування з метою з'ясувати специфіку тлумачення семантики лексичних одиниць. Проаналізовано причини творення їх. Схарактеризовано дериваційний потенціал онімів, які стали твірною базою для конструювання відонімних новотворів. Простежено поділ на мінімальні семантичні об'єднання – синонімні ряди. Описано прецедентні ситуації, які стали причиною появи найпоширеніших слів. Крім того, особливу увагу було зосереджено на поповненні англійського словника сленгу українськими відонімними неологізмами. Установлено функціонування деяких лексем як неосемантизмів. Крім того, зафіксовані в інтернет-просторі відонімні неологізми є носіями конотації підсилення образу політичної чи публічної особи, що описано в дослідженні. З'ясовано, що значна частина зібраних відонімних неологізмів є носіями конотації зневаги, яка висловлюється до популярних концептів інформаційного простору.

Ключові слова: відонімний новотвір, екстралінгвальний чинник, неосемантизм, новотвір, онім, семантика, синонімія.

Ukrainian language is the complex and dynamic system that is updated with new words constantly, so the research of modern vocabulary is actual. The Internet environment led to the emergence of new form of communication. The presence of expressive features of network communication, the global distribution of new information technologies lead to some transformations of the language. It has been shown that the lexical level changes quicker than other. Russian-Ukrainian

war became a powerful extralingual factor that influenced on updating of the lexical system of Ukrainian language. A distinctive feature of development of the lexical system of Ukrainian language during Russian-Ukrainian war is appearance of many onim-based neologisms. The aim of the article is complex analysis of onim-based neologisms. Theoretical and practical principles of analysis of onim-based neologisms were analysed in the research. The special attention is turned on classification of onim-based neologisms. The tendencies of appearance of onim-based neologisms were distinguished. Semantics of the fixed onim-based neologisms was analysed. The features of their functioning were thoroughly analysed with the aim of finding out specific of interpretation of semantics of these words. Precedent situations that became reason of appearance of the most widespread words were described. In addition, the special attention was focused on including of Ukrainian onim-based neologisms to the English dictionary of slang. Functioning of some lexemes as neosemantizms was established. Besides, educed onim-based neologisms in space of the Internet are the transmitters of strengthening of character of political or public person, that was described in the research.

Key words: onym-based neologism, extralingual factor, neosemantizm, neologism, onym, semantics, synonymy.

Постановка проблеми. Мова – складна динамічна система, яка перебуває в постійному русі, поповнюється новими словами, що віддзеркалюють реалії суспільно-політичного життя.

Зараз, як і протягом усієї історії російсько-українських відносин, Росія використовує тиск на мову як один із прийомів ведення війни. Перманентно Росія намагається імплементувати у свідомість українців, росіян і загалом усього світу думку про те, що анексія української території – це лише повернення споконвічно російських земель. 2014 року росіяни нібито намагалися захистити російськомовне населення, тому розпочали гібридну війну. 24 лютого 2022 року почалося повномасштабне вторгнення Росії в Україну, що спричинило динамічне поповнення лексичного складу відонімними новотворами шляхом активізації лінгвокреативного потенціалу мовців. Дослідження відонімних новотворів є важливою лінгвістичною проблемою, оскільки має велике значення для з'ясування головних тенденцій поповнення лексики української мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Динамічні процеси у внутрішній структурі мови свідчать про її розвиток, що виявляється в поповненні номінативних ресурсів. У сучасній українській і закордонній лінгвістиці всебічне вивчення механізму поповнення словникового складу набуло особливої актуальності. Упродовж останнього десятиріччя суспільно-політичні новотвори були об'єктом лінгвістичних розвідок А. Нелюби, Є. Карпіловської, Є. Редька, Ж. Колоїз, Л. Томіленко, В. Олексенка, О. Стишова та ін. Мовні інновації російсько-української війни досліджували Г. Вусик, Л. Шевчук, М. Жулінська, Н. Зикун, Н. Павлик, С. Гриценко та ін.

У сучасній лінгвістиці тривають суперечки щодо розуміння відонімних новотворів. Н. Білоус і Н. Новохатська, узявши до уваги визначення поняття *неологізм* у термінознавчій енциклопедії «Сучасна лінгвістика» й етимологічному словнику англійської мови, відонімний неологізм тлумачать як неологізм, утворений від антропонімів різними дериваційними способами [1, с. 381]. На

нашу думку, таке визначення не доречне, оскільки антропоніми – онімне підполе вітонімів.

М. Навальна зазначає, що відонімні утворення – лексичні одиниці, твірною базою яких є власні назви. Дослідниця вважає, що причиною появи відонімних утворень є прагнення номінувати явище або дію, для називання яких ще немає спеціальних лексичних одиниць, передати значенні відтінки або експресію [2, с. 108]. Мова виконує кілька взаємопов'язаних функцій, які задовольняють суспільні потреби. Однією з них є номінативна, тобто за її допомогою називають об'єкти навколишнього світу, фіксують в оболонці звуків певний зміст, тому номінативна функція характерна для всіх лексичних одиниць, зокрема й для відонімних новотворів.

Відонімні новотвори, на нашу думку, можуть номінувати не лише явища або дії, а й людей: Піклушка ← Пекл[ушёнк(о) + тіту́ш]к(а) (*У розмові з “Днем” один із активістів запорізьких мітингів, за сумісництвом — журналіст і музикант Тарас Білка, зазначив: “Міліція співпрацювала з “тітушками” (у нас їх прозвали «піклушки» – від прізвища губернатора Пеклушенка) [3, с. 147]; Геподобець ← Гép(а) + Дóб(а)–особа-прибічник Гепи (прізвисько колишнього міського голови Харкова Г. Кернеса) і Допи (прізвисько очільника Харківщини М. Добкіна) (До геподобців ще більш критичний, ніж Ярославський, і більш людяний порівняно з останнім) [3, с. 50]; Лугандонівка ← Лугандон н/н'–жінка з Лугандону (Це лугандонівка-даунбасівка, яка набрала речей після катастрофи, вірніше після вбивства) [3, с. 109]. М. Ковальчук [4, с. 21] і Т. Стасюк [5, с. 1] як синонімні вживають терміни відонімні утворення, відонімні деривати, відонімні похідні, відпропріальні утворення.*

Постановка завдання. Щоб усебічно проаналізувати відонімні новотвори, потрібно проаналізувати їхню семантико-структурні особливості, визначити, які прецедентні ситуації зумовили їх появу.

Виклад основного матеріалу. Для відонімних новотворів, які виникли внаслідок російсько-

української війни, характерні емоційна, оцінна й експресивна конотації. Такі одиниці є переважно носіями негативної емоції чи почуття. Крім того, у них здебільшого закладено негативне судження про те, на що вказує лексема. Відомі неологізми часто транслюють негативну оцінку до популярних концептів медіапростору. С. Чемеркін зазначає, що важливим чинником спілкування в інтернет-дискурсі є анонімність, що й спричинило зникнення бар'єрів у спілкуванні [6, с. 17]. Це дає змогу вільно висловлювати свою думку, зокрема й щодо суспільно-політичної ситуації.

У сучасній лінгвістиці немає загальноприйнятого трактування прецедентних феноменів і їх класифікацій, на що вказує М. Великорода [7, с. 12]. На думку А. А. Берестової, «прецедентний феномен – це ядерний елемент когнітивної бази певної лінгвокультурної спільноти, який має здатність у стислій формі зберігати інформацію про взірцеві факти й виступає моделлю для відтворення подібних фактів, репрезентований і постійно поновлюваний у мовленні за допомогою відповідних вербальних сигналів, що актуалізують його стандартний (відомий усім представникам цієї лінгвокультурної спільноти) зміст» [8, с. 12]. Традиційно виокремлюють чотири основні типи вербальних прецедентних одиниць: прецедентний текст, прецедентна ситуація, прецедентне ім'я, прецедентне висловлювання. Прецедентну ситуацію тлумачимо як подію, яка відбувалася в певний проміжок реального часу або в ірреальному просторі. Уважаємо, що прецедентні ситуації лише на період своєї прецедентності значущі для певної соціальної групи, проте згодом утрачають свою актуальність. Зокрема, висловлювання А. Яценюка під час Революції гідності «*Куля в лоб, то куля в лоб*» породило лексему *куляв-лоби* – «прихильники А. Яценюка».

Суспільно-політичну прецедентну ситуацію тлумачимо як значущу для життя суспільства ситуацію, для якої характерний набір диференційних ознак і конотацій. Базуючись на класифікації типів прецедентних ситуацій А. Петренка [9, с. 122], робимо висновок, що з-поміж типів прецедентних ситуацій, які спричинили появу відомі новотворів, переважають прецедентні випадки, прецедентні події і прецедентні вчинки. Проаналізуємо відомі новотвори, згрупувавши їх за множинами, які репрезентують прецедентні ситуації, що спричинили їхню появу:

1) специфіка діяльності політика, військового діяча чи організації (*залужнити* (В. Залужний) – «вирішувати проблеми», *макронити* (Е. Макрон) – «удавати, що стурбований, але не робити нічого

для вирішення проблеми», *ООНити* (ООН) – «бути в стані постійного занепокоєння», *шольцити* (О. Шольц) – «удаватися до хитрощів, не виконувати обіцянок»: *Дій, дядьку – це є шанс показати, що Франція на щось реально здатна, окрім весь час «макронити»* [10]; *Він чого за пуйла розписується? Іношом у нього? Зовсім орбанувся?* [11]);

2) мовлення політичного діяча чи характерна для нього манера спілкування (*байденування* (Дж. Байден) – «тривала, але безрезультатні балачки», *вереццати* (І. Верещук) – «перебивати співрозмовника», *арестовлення* (О. Арестович) – «заспокійливе повідомлення»: *Арестовлення заспокоює нерви, але інколи виходить лише макронити та чорнобайти* [12]; *Редактор провідного консервативного видання Німеччини Frankfurter Allgemeine Zeitung написав жартівливий коментар, де порадив «англомовним друзям» поміркувати про «байденування, ترامпування і джонсонування, що й казати про гарріювання й метанування»* [13]). Лексема *вереццати* утворена під впливом семантичного зсуву, тому її зараховуємо до неосемантизмів, тобто лексичних одиниць, у яких збережено зовнішню форму й звужено або розширено сферу функціонування [14, с. 115];

3) реалії суспільно-політичної дійсності (*байрактарити* («Байрактар») – «бити ворога за допомогою турецького ударного безпілотного літального апарата «Байрактар»», *відіпнінути* (місто Ірпінь Київської області) – «звільнити Ірпінь», *джанкоїтися* (місто Джанкой в Автономній Республіці Крим) – «вибухати в Джанкой», *катеринопад* (Катерина II) – «демонтування пам'ятників Катерині II»: *Це що таке джанкоїться?* [15]; *А море – байрактариться* [15]);

4) неологічне негативно забарвлене називання російських військових: (*дондонівець* (Дондон – прізвище Р. Кадірова), *кадіровець* (Р. Кадіров) – «солдат армії Р. Кадірова»: *Шойгу також подякував кадіровцям за «вагомий внесок» у війні* [16]).

Ураховуючи структуру онімного простору, яку розробив М. Торчинський [17, с. 546], відомі новотвори було класифіковано на групи:

5) відвітонімні → відантропонімні:

а) відпрізвищеві (*байденувати* (Дж. Байден) – «говорити багато, але безрезультатно», *дудати* (А. Дуда) – «швидко виконувати обіцянки», *кадірити* (Р. Кадіров) – «удавати того, ким не є насправді», *орбанутися* (В. Орбан) – «утратити здоровий глузд», *подалякати* (М. Подоляк) – «перекладати відповідальність за свої помилки на когось»: *Тобто макронити Вам це не*

Ердоганити [18]. Проаналізуємо причини виникнення найбільш уживаних відпрізвищевих онімів. Голові Миколаївської ОВА В. Кіму завдячуємо появою лексеми *кімити*. В. Кім відомий тим, що постійно підбадьорює мешканців області й усіх українців, тому лексичну одиницю *кімити* вживають у значенні «зберігати оптимізм навіть у найскладніших обставинах»: *Моя бабуся кімить коли слухає Віталія Кіма* [19]. Налаштуванню на позитив значною мірою сприяє і вже традиційне вітання «Доброго дня, ми з України», яке В. Кім використовує, коли записує відео, тому новотвір *кімити* набув значення «записувати оптимістичні відео тоді, коли готуєш неприємний сюрприз для ворога».

Під час війни п'ятий Президент України П. Порошенко спрямував свої можливості на допомогу Збройним силам України, проте українцям вдалося, що такі дії показові. Це спричинило появу лексичної одиниці *порошени-тись*: **Порошени-тись** - блукати світом в якості політичного трупа і щодня робити фоточки з гуманітаркою [20].

Поява лексеми *шойгувати* пов'язана з діяльністю Міністра оборони Російської Федерації С. Шойгу. Одне з головних завдань російської пропаганди – вдавати, що російська армія діє відповідно до плану, який затвердило віськове керівництво Росії. У зв'язку з цим, новотвір *шойгувати* означає «вдавати, що все під контролем, навіть якщо це не так»: **Шойгувати** – нести пургу для вати [21]; *Російська армія зазнали поразки, але він продовжував шойгувати* [22]. Натомість *шойгування* тлумачимо як «приховування факту зникнення людини безвісти».

Лексема *кадирити* утворена від прізвища Р. Кадірова – одного з військових союзників В. Путіна, Президента Чечні. Під час російсько-української війни Р. Кадіров і його «елітні кадирівці» відзначилися вмінням знімати відео в тіктоці, у яких розповідають про свої примарні бойові успіхи, саме тому лексему *кадирити* вживають, коли йдеться про людину, яка вдає із себе того, ким не є насправді: *І треба не забувати кадирити, це важливо* [23].

Мовні особистості виявили свою лінгвокреативність у мережевій комунікації, пояснивши значення новотвору *макронити*: 1) варити макарони; 2) їсти макарони [24]. Американська медіаорганізація в галузі політичної журналістики «Politico» створила «An English-language guide to Ukrainian slang» («Англомовний посібник українського сленгу») [25]. Його заборонено показувати Е. Макрону («Here's POLITICO's English-language

guide to Ukrainian war slang – just don't show Emmanuel Macron»), оскільки до реєстру внесено лексичну одиницю *макронити* (*макронити*), яка має значення «робити велике шоу, будучи дуже стурбованим, але не робити жодних дій, щоб допомогти», «мати спеціальні навички, талант конструювати фразу так, щоб вона починалася з образи, продовжувалася погрозою та закінчувалася проханням».

Кількісний аналіз дав змогу з'ясувати, що 47,6% відпрізвищевих інновацій утворено від прізвищ українських політичних і громадських діячів, по 9,52% – осійських і німецьких, по 4,76% – французьких, британських, чеченських, турецьких, американських, польських й угорських. Чисельний аналіз підтвердив вплив саме українських і російських політичних і громадських діячів на вибір вектора зовнішньої і внутрішньої політики. Малу кількість новотворів, мотивованих прізвищами інших політичних діячів, пояснюємо тим, що вони не беруть активної участі у вирішенні міжнародних питань і відповідно інформацію про їхню поведінку не була актуалізовано у свідомості мовців;

б) відпрізвиськові (*дондонівець* (Дондон): *Русня перед цим розбомбила водопостачання, а газ ще лишився, но дондонівці наполегливі хлопці і вирішили просто включити газовий котел* [26]);

в) від особових імен → відфемінонімні (*катеринопад: в Пітері повітряна тривога невже катеринопад?* [27]). Експансія українського культурного простору набула особливої актуальності під час повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Українці вирішили, що потрібно категорично відмовитися від побутування російської культури на території України, тому внесли зміни до шкільної програми, перейменували топоніми, пов'язані з російськими діячами, а також демонтували пам'ятники, зокрема й Катерині II – російській імператриці, яка ліквідувала Запорізьку Січ;

2) відтопонімні → відгеотопонімні → відтерронімні → відойконімні → відфактоойконімні → відастіонімні (*від'єбучити* (місто Буча Київської області), *відохтирити* (місто Охтирка Сумської області), *перегостомелити* (місто Гостомель Київської області), *херсонізація* (місто Херсон): *Сьогодні орків відІрніли, залишилось заєБучити і наГостомеляти! І так до самого кордону!* 😊 😊 😊 [28]). Такі лексеми утворено від назв населеного пункту, де відбувалися запеклі бойові дії, переважно після звільнення міста й прилеглих територій або перед звільненням, коли російські окупанти зазнавали потужних утрат на тій чи тій території. Усі ці лексеми

утворюють синонімічний ряд зі значенням «бити/відбити». Н. Зикун уважає, що особливої експресії набула лексема *чорнобаїти* [29, с. 36], адже місто Чорнобаївка Херсонської області стало пеклом для окупантів, де російські військові 26 разів зазнавали значних втрат унаслідок ударів українських захисників. Чорнобаїти також має значення «повторювати одну й ту саму помилку»: *Наступати на граблі – чорнобаїти* [27];

відпрагматонімні → відхрематонімні → відунікумонімні → відартилеріонімні (*енлоїти* («NLAW»), *стінгерити* («Стінгер»), *хаймарсити* («Хаймарс»): *В Криму небо Хімарситься!* [30]). Такі лексичні одиниці входять до складу синонімічного ряду за значенням «бити ворога за допомогою зброї, названої твірною основою»;

відергонімні → відконфедераціонімні → відлігонімні (*НАТОВати* (НАТО) – «ухилиятися від відповіді чи конкретних дій»), *ООНіти* (ООН): *Тому, як стверджує музикант, скоро з'являться терміни «гуттереш» та «ООНіти»* [31]).

Загалом відонімні новотвори поставали у свідомості мовців або як позитивні, або як негативні. Лексеми з позитивною конотацією мотивовані переважно прізвищами деяких українських

і британських політичних діячів, назвами міст, де Збройні сили Росії зазнали поразки, а також назвами зброї, яка підсилила українське військо. Негативна конотація характерна для відонімних неологізмів, утворених переважно від прізвищ російських політичних діячів як представників країни-агресора, а також європейських політичних діячів і організацій, які не продемонстрували рішучої підтримки в різних аспектах українського народу в боротьбі проти російських окупантів.

Висновки. Отже, російсько-українська війна стала потужним екстралінгвальним чинником для поповнення лексичної системи відонімними новотворами. Проаналізовані інновації мотивовані особливостями поведінки й мовлення політиків, а також суспільно-політичними реаліями тощо. Кількість новотворів залежить від значущості діяльності особи чи організації, дієвості використання певних видів озброєння у воєнних діях та їхньої актуалізації у свідомості мовної спільноти. Твірною базою переважно є антропоніми, геотопоніми, хрематоніми й конфедераціоніми. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в словотвірному аналізі й дослідженні відонімних новотворів з погляду психолінгвістики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Білоус Н. П., Новохатська Н. В. Способи творення і функції англійських відонімних неологізмів з основами Обама і Трумр. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія «Філологічні науки»*. 2018. Вип. 165. С. 380–384.
2. Навальна М. Відонімні експресиви в мові сучасної української періодики. *Культура слова*. № 82. 2005. С. 108–113.
3. Нелюба А., Редько Є. Лексико-словотвірні інновації (2014): словник. Харків: Харківське історико-філологічне товариство, 2015. 220 с.
4. Ковальчук М. С. Відонімні утворення в мові сучасної газети. *Український смисл*. Дніпропетровськ, 2015. С. 21–29.
5. Стасюк Т. В. Відонімні утворення: структурно-семантичні і функціонально-стилістичні аспекти у мові сучасної публіцистики: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова». 2005. 18 с.
6. Чемеркін С. Г. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси. Київ, 2009. 240 с.
7. Великорода Ю. М. Прецедентні феномени в американському медійному дискурсі (на матеріалі часописів «TIME» і «NEWSWEEK»): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2012. 219 с.
8. Берестова А. А. Релігійна прецедентність у мові української прози кінця ХХ – початку ХХІ століття: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Харків, 2016. 212 с.
9. Петренко А. С. Прецедентні феномени у заголовках сучасних засобів масової комунікації: джерела, структура, рецепція: дис. ... канд. філол. наук. Київ: НАНУ, 2021. 332 с.
10. Ірпооборона. *Тіммеп*. 2022. URL: <https://twitter.com/GamewayUA/status/1537388269851246592?s=20&t=8YNvpl9c2s-iM4UNKQe-ZA> (дата звернення: 02.01.2023).
11. орбан заявляє, що путін згоден на "нормандські" переговори у Будапешті про припинення вогню. 2022. URL: <https://zakarpatty.net.ua/News/219396-orban-zaiavliaie-shcho-putin-zhoden-na-normandski-perehovory-u-Budapeshti-pro-prugrupnennia-vohniu> (дата звернення: 02.01.2023).
12. Арестовлення та чорнобаїти: у мережі створили словник сучасної української мови. 2022. URL: https://maximum.fm/arrestovlennya-ta-chornobayiti-u-merezhi-stvorili-slovník-suchasnoyi-ukrayinskoyi-movi_n202951 (дата звернення: 02.01.2023).

13. Тімоті Гартон Еш: Уся правда про «шольцування». 2023. URL: <https://zakarpattia.net.ua/News/219396-organ-zaiavliaie-shcho-putin-zhoden-na-normandski-perehovory-u-Budapeshti-pro-pryupnennia-vohniu> (дата звернення: 09.02.2023).
14. Ємчура Н. Р. Неологізація чеської суспільно-політичної лексики кінця XX – початку XXI століть: дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.03. «Слов'янські мови». Львів, 2015. 204 с.
15. Краса Слова. *Фейсбук*. 2022. URL: https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=2219922258167302&id=556993677793510&m_entstream_source=permalink&locale=ms_MY (дата звернення: 02.01.2023).
16. 12 канал. *Телеграм*. URL: <https://t.me/channel12vol/17293> (дата звернення: 02.01.2023).
17. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови: монографія. Хмельницький: Авіст, 2008. 550 с.
18. Max Parkhomenko. *Твіттер*. 2022. URL: <https://twitter.com/maxparkhomenko1/status/1509588174691000330?s=20&t=8YNvpL9c2s-iM4UNKQe-ZA> (дата звернення: 02.01.2023).
19. 5 нових слів 2022. 2022. URL: <https://znaniya.com/task/50267532> (дата звернення: 02.01.2023).
20. Info. *Твіттер*. 2022. URL: <https://twitter.com/Info53917080/status/1535855164262866944?s=20&t=8YNvpL9c2s-iM4UNKQe-ZA> (дата звернення: 02.01.2023).
21. ШОЙГУВАТИ – НЕСТИ ПУРГУ ДЛЯ ВАТИ. *СловОпис*. 2022. URL: https://www.youtube.com/watch?v=5T-LurMNgMw&ab_channel=%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%9E%D0%BF%D0%B8%D1%81 (дата звернення: 02.01.2023).
22. Журавель Д. Кімити та чорнобаїти. Чи знаєш ти нові українські слова, народжені під час війни? (ТЕСТ). ШоТам. 2022. URL: <https://shotam.info/kimyty-ta-chornobaity-chy-znaiesh-ty-novi-ukrainski-slova-narodzheni-pid-chas-viyny-test/> (дата звернення: 02.01.2023).
23. Your Queen Shuri. *Твіттер*. 2022. URL: <https://twitter.com/ShuriPrincesss/status/1590280361334149121?s=20&t=8YNvpL9c2s-iM4UNKQe-ZA> (дата звернення: 02.01.2023).
24. Василина. *Твіттер*. 2022. URL: <https://twitter.com/VasylynkaT/status/1514225412737572871?s=20&t=8YNvpL9c2s-iM4UNKQe-ZA> (дата звернення: 02.01.2023).
25. The Rashists from Mordor vs. the Tractor Troops: Ukraine's new language of war. *Politico*. 2022. URL: <https://www.politico.eu/article/rashists-mordor-tractor-troops-ukraines-new-language-of-war/> (дата звернення: 02.01.2023).
26. Sentinel. *Твіттер*. 2022. URL: https://twitter.com/You_are_Future/status/1512228928001388561?s=20&t=q8Zfp6JRYx3H78MliTNhZg (дата звернення: 02.01.2023).
27. MOlfaro4Ka. *Твіттер*. 2022. URL: https://twitter.com/advoka_tesa/status/1509864938852044805?s=20&t=8YNvpL9c2s-iM4UNKQe-ZA (дата звернення: 02.01.2023).
28. Сьогодні орків відірпінили, залишилось заєбучити і наГостомеляти! І так до самого кордону. URL: <https://rozdil.lviv.ua/anekdot/anekdot.php?id=4796> (дата звернення: 09.02.2023).
29. Зикун Н. Розвиток мовної системи в період воєнного стану: аналіз новотворів (неологізмів). *Законодавче забезпечення формування та реалізації державної політики в Україні в умовах воєнного стану: колективна монографія: у 4 т.* Київ: Видавництво «Людмила», 2022. С. 37–62.
30. ВМС ЗС України. *Фейсбук*. 2022. URL: https://www.facebook.com/photo/?fbid=346000610900861&set=ecnf.100064727737034&pairv=0&eav=Afb8DTN0EOt0bubuMd5k3LTJyRGaTF-wJhN5yxRQCP523Oqlxb1ygBizCIO51xZQEdM&_rdr (дата звернення: 02.01.2023).
31. Виноградова У. Тарас Тополя присоромив постійно стурбовану ООН: скоро з'являться терміни «гуттереш» та «ООНити». 2022. URL: <https://news.obozrevatel.com/ukr/show/people/taras-topolya-prisoromiv-postijno-sturbovanu-oon-skoro-zyavlyatsya-termini-gutteresh-ta-ooniti.htm> (дата звернення: 02.01.2023).